

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomant: **Martin Vavera**

Název práce: **Aktuální otázky mezinárodní letecké přepravy**

Datum odevzdání práce: 22. února 2022

I. Aktuálnost a náročnost tématu

I přes závažné problémy, které tomuto odvětví přinesla pandemie nemoci COVID 19, jakož i mnohými kritizovanou ekologickou zátěž, má letecká přeprava i nadále zásadní význam a lze očekávat, že tomu tak bude i v budoucnu. Téma zpracovávající aktuální otázky mezinárodní letecké přepravy je tedy nutné nepochybně považovat za aktuální. Tím spíše to platí v případě předkládané diplomové práce, kdy se její autor mezi jinými zaměřil právě i na dopady pandemie COVID 19 na toto odvětví. Třebaže počet zdrojů k této problematice vzrůstá, platí, že jde o téma náročné, neboť je stále relativně nové a nedostatečně zpracované, takže autor byl nucen zaujímat postoje k mnoha otevřeným otázkám. Zhostil se toho nicméně výborně.

II. Kritéria hodnocení práce

Diplomant si za hlavní cíl své práce vytyčil zpracování dvou okruhů aktuálních témat. Prvním byly právní vztahy mezi leteckými dopravci a cestujícími (se zaměřením zejména na otázky aktivní a pasivní legitimace, respektive promlčení) a druhým dopad pandemie COVID-19 na sektor letecké přepravy (srov. s. 2-3). Jak následně z textu práce nicméně vyplývá, právní vztahy mezi dopravci a cestujícími rozebírá autor primárně na pozadí Nařízení EU č. 261/2004 („Nařízení“), nikoliv např. v rámci Montrealské úmluvy (až na ojedinělé zmínky či komparaci). V tomto ohledu bych mu vytknul, že tuto skutečnost nevyjasnil již v úvodu práce při vymezení jejího cíle, neboť práce tak široké pojetí, jak by naznačoval její úvod, určitě nenaplní. Naproti tomu úžeji (diplomantem zjevně zamýšlený, ale v úvodu nevyjádřený) pojatý cíl rozboru aktuálních otázek Nařízení práce naplňuje bez výhrad.

Diplomant v práci nejdříve přibližuje hlavní prameny práva mezinárodní letecké přepravy. Následně se zabývá vybranými problémy interpretace a aplikace Nařízení a činí tak velmi erudovaným způsobem. Obzvláště je nutno ocenit schopnost reflexe autorových praktických zkušeností (z práce v právním oddělení leteckého dopravce) do právního rozboru zkoumaných otázek. Největší přínos práce spatřuji zejména v kapitolách 4 a 5, kde se autor zaměřil na analýzu pro praxi velmi důležitých otázek aplikace Nařízení, jako je problematika aktivní a pasivní legitimace (kap. 4) a otázek promlčení (kap. 5). Za velmi přínosnou je třeba považovat i poslední věcnou kapitolu (kap. 6), kterou autor věnoval dopadům pandemie COVID 19. Je sice pravdou, že se zde podrobně věnuje (i) otázkám, které *stricto sensu* do působnosti našeho oboru nespádají, jako je např. státní (veřejná) podpora, ale problematika práva mezinárodní přepravy je jistě multidisciplinární. Navíc jde o kontext, který je nepochybně zajímavý a dokresluje právní prostředí, v jehož rámci i námi primárně zkoumané soukromoprávní normy s mezinárodním prvkem fungují.

Autor kombinuje několik metod práce, vedle metody deskriptivní používá i komparativní přístup a opakovaně v práci prokazuje i velmi dobré analytické schopnosti, často opřené o četné praktické zkušenosti. Velice oceňuji, že se diplomant nebojí vyjadřovat vlastní názor a být i kritický ke zkoumané judikatuře (a to i, či dokonce zejména, judikatuře SDEU), přičemž je schopen tyto své postoje přesvědčivě vyargumentovat, jakkoliv to neznamená, že vždy s jeho

argumentací souhlasím. Vyzdvihnout je také třeba autorovu schopnost problém nejen analyzovat, ale i nabídnout jeho racionální řešení *de lege ferenda*

Práce je přehledně členěna do úvodu, pěti věcných kapitol a závěru, celkem na 75 stranách textu (nepočítaje seznam literatury apod.). Názvy kapitol jsou výstižné, k řazení a struktuře textu také nemám zásadnější připomínky. Uvítal bych stručná shrnutí na konci jednotlivých věcných kapitol, nicméně to není zásadní připomínka, jedná se spíše o osobní preferenci takového řešení.

Práce je zpracována na velmi dobré stylistické úrovni, jazyk je odborně na výši a prost závažnějších gramatických prohřešků, což je třeba zvláště v dnešní době ocenit. Autor se dopustil pouze několika mála drobných překlepů (na s. 17 či na s. 54) a minimálně na jednom místě má dle mého názoru chybu v interpunkci (s. 29, nadbytečná čárka za slovy „dveří letadla“), nicméně to jsou s ohledem na rozsah práce drobnosti. Více bych mu vyčetl nepřesný odkaz na s. 26, který směřuje ke kapitole 3.1.5, která se ovšem v práci (alespoň tedy v její finální verzi) vůbec nevyskytuje, podobně pak na s. 54 odkazuje na kapitolu 3.2.3, která se ovšem netýká problematiky, na kterou autor odkazuje, i tento odkaz je tedy nepřesný. V tomto ohledu bych uvítal větší pečlivost při finální kontrole odkazů, jakkoliv ani toto nelze považovat za zásadní nedostatek práce.

Autor vychází z domácích i zahraničních pramenů a judikatury (především SDEU, ale i českých soudů), počet citovaných pramenů je na úrovni odpovídající diplomové práci. Poznámkový aparát je na dostatečné úrovni.

III. Případná další vyjádření k práci

Diplomanta je třeba pochválit za uvedení mnoha konkrétních příkladů z judikatury nižších českých soudů, k nimž měl z pozice pracovníka právního oddělení leteckého dopravce přístup.

Jak už jsem zmínil výše, autor na několika místech ukazuje výborné analytické schopnosti, včetně reflexe svých praktických zkušeností. V tomto ohledu bych zejména a konkrétně vyzdvihl analýzu vymezení pojmu času příletu (s. 29), výborný rozbor případu Suchopár (s. 44), či návrh řešení problematiky promlčení (s. 52).

S autorem naopak nesouhlasím s jeho v práci opakovaně vyjádřeným stanoviskem ohledně neplatnosti postupních smluv v případě jejich nejasného podpisu (respektive podpisu prostřednictvím internetového formuláře) kvůli nemožnosti identifikovat, zda jej daná osoba skutečně učinila. Je potřeba rozlišovat požadavek písemnosti, který vůbec nemusí být dán [navíc i elektronicky podepsané (třeba i nekvalifikovaným podpisem) dokumenty mohou splňovat požadavek písemnosti], od otázky, zda bylo prokázáno, že dané právní jednání skutečně učinila dotčená osoba. To znamená, že dopravce má jistě právo, aby mu bylo postoupení řádně prokázáno, ale to nelze zaměňovat s otázkou platnosti postupní smlouvy, na tu případný nedostatek či dokonce absence podpisu nemusí mít teoreticky vliv. Vždyť i u listinných smluv fyzicky podepsaných může vzniknout pochybnost, zda ji opravdu podepsala daná osoba, v tomto ohledu je jedno, zda dotýčný podpis byl učiněn rukou či myší na internetu. Nesouhlasím tedy v tomto ohledu s autorovými závěry uvedenými např. na s. 54. Naopak souhlasím s tím, že postoupení mohlo být neplatné z důvodu absence skutečné a vážné vůle na straně cestujícího.

IV. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

S výjimkou postřehů uvedených v předchozí části, nemám k diplomové práci další výhrady či připomínky.

V rámci obhajoby uvítám vyjádření názoru diplomanta k otázce platnosti volby (v daném případě německého) práva v postupních smlouvách, o níž píše na s. 36 práce. Jakým předpisem se bude platnost takové volby práva řídit a bylo by podle diplomanta argumentovat tím, že by volba práva mohla být za daných okolností neplatná? Uvítám, pokud při své odpovědi bude diplomant schopen argumentovat i judikaturou SDEU.

V. Doporučení práce k obhajobě

Diplomant sepsáním diplomové práce projevils své schopnosti samostatné práce a přehled v úpravě dané oblasti. I přes výše uvedené drobné výhrady hodnotím práci jako velice zdařilou a způsobilou k obhajobě.

VI. Navržený klasifikační stupeň

S ohledem na výše uvedené předběžně navrhuji klasifikační stupeň výborně.

V Praze dne 29. března 2022.

JUDr. Petr Bříza, LL.M., Ph.D.